

Форма № 09/18
Затверджена рішенням вченої ради
ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЛАТИНСЬКА МОВА**

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань для всіх галузей знань
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність для всіх спеціальностей
(шифр і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою романо-германської філології
протокол № 5 від 18.12.2019р.

Завідувач кафедри В. Ф. Радкіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості освіти
факультету іноземних мов

С. О. Рябушко
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробник програми: канд. філол. наук, доц. Кудінова О.І.

Рецензент програми: канд. пед. наук, доц. Радкіна В.Ф.

© Кудінова О.І., 2020

© ІДГУ, 2020

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів: 4</i>	<i>Лекції:</i>	
<i>Модулів:</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 120</i>	48	
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2-4</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	
<i>Семестр: 3-8</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне: 4</i>		
<i>- самостійна робота: 6</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю: залік</i>		
<i>Мова навчання: українська, латинська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: фонетична, морфологічна й синтаксична системи латинської мови.

Метою вивчення дисципліни є: ознайомлення із загальноосвітнім значенням латинської мови та її впливом на сучасні європейські мови; отримання знань про фонетику, морфологію, синтаксис та лексику латинської мови; навчання читання та перекладу оригінальних латинськомовних текстів.

Передумови для вивчення дисципліни «Латинська мова»: оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисципліни «Українська мова».

Міждисциплінарні зв'язки: проблематика курсу пов'язана з дисциплінами: «Історія культури», «Римське право», «Іноземна мова».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- правил читання латинських літер та їх сполучень;
- понятійного апарату фонетики, морфології, словотворення, синтаксису, лексикології латинської мови;
- граматичних категорій латинської мови;
- основ синтаксису простого та складного речень;
- 100 латинських паремій;
- міжнародного студентського гімну “Gaudeamus”;
- базових відомостей про реалії матеріальної та духовної культури Давнього Риму, які є необхідними для адекватного розуміння латинського тексту античної епохи;
- базових навичок усного спілкування латинською мовою.

2. Уміння:

- читати та писати латинською мовою;
- перекладати зі словником оригінальні латинськомовні джерела;
- перекладати з української на латинську мову нескладні тексти, прості вирази, афоризми, паремії;
- пояснювати фонетичні, лексичні та граматичні явища латинської мови;

- розпізнавати запозичені латинські корені в українській лексиці;
- користуватися словниками і довідковою літературою з латинської мови;
- адекватно використовувати пареміологічний фонд латинської мови;
- використовувати систему знань, отриманих у результаті вивчення латинської мови, у галузі гуманітарних і професійно-орієнтованих дисциплін.

3. Комунікація:

- готовність до вживання латинських термінів і паремій у комунікації в письмовій та усній формах з метою вирішення завдань у майбутній професійній діяльності;
- володіння навичками використання латинських термінів і паремій у публічних виступах як перед українською, так і перед зарубіжною аудиторією;
- володіння техніками встановлення професійних контактів та розвинутим професійним спілкуванням, у тому числі з використанням латинських термінів і паремій.

4. Автономність та відповідальність:

- вміти самостійно правильно виконувати завдання та розв'язувати задачі, аргументовано та послідовно відстоювати свою думку;
- вміти ефективно організовувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності;
- мати здатність до самонавчання з латинської мови.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
1.	Латинська мова як носій культури Римської цивілізації	2		2			2						
2.	Фонетична система латинської мови	4		4			7						
3.	Морфологічна система латинської мови: загальний огляд	2		2			2						
4.	Граматичні категорії іменника	4		4			2						
5.	Граматичні категорії прикметника	2		2			3						
6.	Граматичні категорії дієслова	2		2			2						
7.	Граматичні категорії займенника	2		2			2						
8.	Семантико-морфологічні групи числівників	2		2			2						
9.	Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови	2		2			4						
10.	Особливості синтаксичної будови латинської мови	4		4			4						
11.	Паремійний фонд	6		6			7						

	римської культури як потужний засіб підвищення наукового та загальногуманітарного рівня людини												
12.	Лексико-семантичні та синтаксичні особливості латинських текстів класичного періоду	6		6			7						
13.	Середньовічна латиномовна спадщина як лінгвокультурний феномен	4		4			6						
14.	Інскрипція як особлива форма існування латинської мови	2		2			6						
15.	Латинська мова в українській літературно-філософській та культурній традиції	2		2			6						
16.	Особливості новолатинської мови	2		2			6						
<i>Проміжний контроль</i>							4						
Разом:		48		48			72						

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Латинська мова як носій культури Римської цивілізації.

Виникнення та історія латинської мови. Феномен поширення латинської мови в Європі після падіння Римської імперії.

Латина як основа європейських мов за граматичною будовою та лексичним складом. Роль латинської мови у формуванні інтернаціональної лексики та створенні сучасної наукової й технічної термінології.

Латина як мова джерел літературних, історичних, юридичних та ін.

Тема 2. Фонетична система латинської мови.

Латинська абетка. Довгота та короткість голосних. Система консонантизму. Дифтонги. Буквосполучення приголосних з голосними: *ngu, qu, ti*. Диграфи у словах грецького походження: *ch, th, ph, rh*, їх вимова. Класична і традиційна вимова.

Поділ слів на склади. Довгота і короткість передостаннього складу в латинських словах. Місце наголосу у слові.

Тема 3. Морфологічна система латинської мови: загальний огляд.

Синтетичний устрій латинської мови. Самостійні (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник) і службові (прийменник, сполучник, частка) частини мови. Нерегулярне дієслово "esse".

Тема 4. Граматичні категорії іменника.

Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Загальна характеристика системи латинського відмінювання. П'ять відмін іменників. Форма запису іменників у словнику. Морфологічний аналіз словоформ.

Тема 5. Граматичні категорії прикметника.

Граматичні категорії прикметника. Три відміни прикметників. Особливості утворення ступенів прівняння прикметників. Синтетичний та аналітичний способи

утворення ступенів порівняння. Словникова форма прикметника. Морфологічний аналіз словоформ.

Тема 6. Граматичні категорії дієслова.

Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Словникова форма дієслова. Основи інфекта і перфекта. Розподіл дієслів на чотири дієвідміни у залежності від закінчень основ інфекта. Особові форми дієслова. Особові закінчення активного і пасивного станів та їх вживання. *Indicativus*.

Утворення та вживання часів системи інфекта (*Praesens*, *Imperfectum*, *Futurum Primum*). Синтетичний спосіб утворення особових форм часів системи інфекта. Суфікси часів. Особливості утворення особових форм теперішнього часу залежно від дієвідміни.

Часи системи перфекта. Особові закінчення *Perfectum indicativi activi*. Утворення і вживання кон'юнктива та імператива. Утворення, синтаксичні функції, дієслівні властивості герундія та герундіва. Утворення, властивості, синтаксичні функції супіна.

Тема 7. Граматичні категорії займенника.

Розряди латинських займенників: особові, зворотний, присвійні, вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні.

Відсутність у латинській мові особових займенників третьої особи та вживання замість них вказівних займенників *is, ea, id; hic, haec, hoc; ille, illa, illud*.

Особливості відмінювання займенників.

Тема 8. Семантико-морфологічні групи числівників.

Утворення та семантико-морфологічні групи числівників. Відмінювання та узгодження числівників. Римські цифри. Система позначення років, днів, часу доби. Історія римського календаря.

Тема 9. Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови.

Утворення прислівників. Морфологічні типи прислівників: самостійні та похідні від прикметників. Ступені порівняння прислівників. Суплетивне утворення ступенів порівняння прислівників.

Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка їх місце та особливості вживання.

Тема 10. Особливості синтаксичної будови латинської мови.

Структура та лексико-граматична побудова простого поширеного речення. Основні особливості синтаксису складного речення. Використання еліптичних конструкцій. Емоційні реченнєві структури.

Тема 11. Паремійний фонд римської культури як потужний засіб підвищення наукового та загальногуманітарного рівня людини.

Лінгвістичне та соціокультурне значення латинських паремій. Латинські прислів'я та приказки як мовні одиниці, що становлять типові зразки реченнєвих структур символічного змісту. Давньоримська міфологія та її відбиток у пареміях. Латинські розмовні формули.

Вислови римських письменників і державних діячів, латиномовні афоризми видатних особистостей пізнішого часу; звороти, що використовуються в пресі і літературі.

Латинська мова як джерело міжнародних державно-правових термінів, формул і сентенцій.

Скорочення-інтернаціоналізми, запозичені з латинської мови.

Тема 12. Лексико-семантичні та синтаксичні особливості латинських текстів класичного періоду.

Співпадання розквіту класичної латинської мови та перетворення Риму в найбільшу й найвпливовішу державу Середземномор'я.

Лексико-семантична виразність і синтаксична стрункість прозових і поетичних текстів класичної латини (тексти Цицерона, Цезаря, Катулла).

Тема 13. Середньовічна латиномовна спадщина як лінгвокультурний феномен.

Статус латини середньовіччя як європейської *lingua franca*, мови науки, літератури, дипломатії і християнської церкви, що існувала паралельно з місцевими мовами.

Середньовічна студентська пісня (студентський гімн) *Gaudeamus*.

Християнські тексти – гімни, молитви (*Pater noster, Ave Maria, Credo et al.*). Латинські біблеїзми, що використовуються в європейських мовах.

Тема 14. Інскрипція як особлива форма існування латинської мови.

Історико-лінгвістичні особливості латинської епіграфіки. Написи, знайдені на території Римської імперії та за її межами, як джерело історії латинської мови – від архаїки до пізньої латини.

Лінгвосемантичні особливості латиномовних інскрипцій.

Тема 15. Латинська мова в українській літературно-філософській та культурній традиції.

Латинськомовна писемна традиція як історично обумовлене явище української культури. Роль латинської мови в суспільному житті України XVI-XVIII ст.

Лінгвостилістичні особливості латиномовних текстів українського філософа і письменника Г.С. Сковороди. Латинські афоризми у творчості українських митців.

Тема 16. Новолатинська мова.

Лексико-семантичний аналіз латинських неологізмів з «Lexicon recentis Latinitatis».

Латинська мова у сучасному європейському лінгвокультурному просторі.

Офіційна латиномовна версія гімну Європейського союзу «Hymnus Latinus Eurorae»: читання, переклад, лінгвістичний коментар.

5.2. Тематика практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин
1	Латинська мова як носій культури Римської цивілізації	2 год.
2	Латинська абетка та буквосполучення	2 год.
3	Правила складоподілу і наголосу	2 год.
4	Морфологічна система латинської мови: загальний огляд	2 год.
5	Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна	2 год.
6	Система латинського відмінювання	2 год.
7	Граматичні категорії прикметника	2 год.
8	Граматичні категорії дієслова	2 год.
9	Граматичні категорії займенника	2 год.
10	Семантико-морфологічні групи числівників	2 год.
11	Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови	2 год.
12	Структура та лексико-граматична побудова простого поширеного речення	2 год.
13	Основні особливості синтаксису складного речення	2 год.
14	Лінгвістичне та соціокультурне значення латинських паремій	2 год.
15	Латинська мова як джерело міжнародних державно-правових термінів, формул і сентенцій	2 год.
16	Скорочення-інтернаціоналізми, запозичені з латинської мови	2 год.
17	Засоби вираження емоційно-оцінного значення у тексті Цицерона «Oratio prima contra Catilinam»	2 год.
18	Аналітичне читання тексту Юлія Цезаря «De Bello Gallico» (Liber primus)	2 год.
19	Лексико-семантичні особливості поетичних текстів Гая Валерія Катулла	2 год.
20	Середньовічна студентська пісня (студентський гімн) <i>Gaudeamus</i>	2 год.
21	Латинські християнські тексти і біблеїзми	2 год.
22	Лінгвосемантичні особливості латиномовних інскрипцій	2 год.
23	Латинська мова в українській літературно-філософській та культурній традиції	2 год.
24	Новолатинська мова: лінгвістичні особливості латинських неологізмів та сучасних латиномовних художніх творів	2 год.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Виконання вправ, запропонованих у навчальному посібнику: Кудінова О.І. <i>Lingua Latina</i> (Латинська мова): Навчальний посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів. – Ізмаїл, 2015. – 72 с.	62	письмова робота, вивчення напам'ять
2.	Виконання тестових завдань	6	письмова робота
3.	Підготовка до проміжного контролю.	4	модульна контрольна робота
	Разом	72	

Приклади вправ:

1. *Визначте ступінь порівняння наведених прикметників: carissimus, pulcherrimus, intelligentissimus.*
2. *Перекладіть латинською мовою:
Я дуже люблю своїх дітей. Я не люблю школу. У майбутньому я хочу поїхати до Америки. В мене є гроші. Я непоганий. Я самотній.*
3. *Зробіть дослівний переклад запропонованих речень, спираючись на їх літературний переклад:
A bove maiore discit arare minor – Гарний результат за гарним прикладом. Ab ovo – від початку. Sub rosa – У таємниці. Non progrēdi est regrēdi – Зупинитись – позаду лишитись. Alea iacta est – Жереб кинуто. Tarde venientibus ossa – Хто пізно приходиться – сам собі шкодить.
4. *Вивчіть напам'ять представлені у відео паремії, користуючись нижченаведеним списком:*
 - 1) Nil inultum remanēbit – Ніщо не залишається безкарним.
 - 2) Fiat justitia, pereat mundus – Нехай здійсниться правосуддя, навіть якщо від цього загине весь світ.
 - 3) Si vis pacem, para bellum – Якщо хочеш миру – готуйся до війни.
 - 4) Consumor aliis inserviēdo – Світячи іншим, згораю сам.
 - 5) Ferro ignique – Вогнем і мечем.
 - 6) Fuge, late, tace – Біжи, ховайся, мовчи.
 - 7) Contra vim mortis non est medicamen in hortis – Проти сили смерті в садах немає ліків (Арнольд де Вілланова «Салернський кодекс здоров'я»).
 - 8) Ira furor brevis est – Гнів – це короткочасне безумство.
 - 9) In me omnis spes mihi est – Вся моя надія – на самого себе.
 - 10) Ne uquam est timendus qui mori tutus putat – Той страшний, хто за благо вважає смерть.
 - 11) Capiat qui capere potest – Лови, хто може зловити.
 - 12) In vino veritas (in aqua sanitas) – Істина у вині, здоров'я у воді.
 - 13) Periculum in mora – Небезпека у зволіканні.
 - 14) Vox populi – vox dei – Глас народу – глас божий.
 - 15) Fortes fortuna iuvat – Сміливим допомагає доля.
 - 16) Lupus pilum mutat, non mentem – Вовк змінює шерсть, а не натуру.
 - 17) Imperare sibi maximum imperium est – Володіти собою – це найвища влада.
 - 18) Res redit ad triarios – Справа дійшла до крайності (до війни).
 - 19) (Ave, Caesar,) Morituri te salutant – (Здрастуй, Цезаре,) Приречені на смерть, вітають тебе.
 - 20) Qui gladio ferit, gladio perit – Той, хто підняв меч, від меча і загине.
 - 21) In maxima fortuna minimum licentia – У найвищій долі найменша свобода.
 - 22) Vox unius, vox nullius – Один голос – не голос.
 - 23) Gladiator in arena capit (consilium) – Гладіатор приймає рішення на арені.*

24) Multos timere debet, quem multi timent – Той, кого багато хто боїться, повинен сам боятися багатьох.

Приклади тестових завдань:

1. У реченні «*Ferro ignique*» сполучник, що ставиться після слова, до якого належить, і пишеться разом, перекладається як

- a. і (та)
- b. але
- c. проте
- d. з

2. У реченні «*Qui terret, plus ipse timet*» підкреслене дієслово вжито у:

- a. imperfectum indicativi activi
- b. praesens indicativi activi
- c. futurum I
- d. futurum II

3. Виберіть речення для вираження незгоди:

- a. Non haec est veritas
- b. Non nescit
- c. Nemo non
- d. Nihil non

...

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю*: усне та письмове опитування на практичних заняттях.

6.2. *Форми проміжного контролю*: модульна контрольна робота.

6.3. *Форми підсумкового контролю*: залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях, результати самостійної роботи з виконання вправ, запропонованих до практичних занять і виконання тестових завдань.

Модульна контрольна робота здійснюється в письмовій формі і складається з тестових завдань.

Приклади тестових завдань:

1. Яке з наведених буквосполучень вимовляється як один звук?

- a) ae
- б) au
- в) eu
- г) qu

2. Дієслово «esse» у 3 особі множини має форму:

- a) es
- б) est
- в) sunt
- г) sum

3. Щоб підтвердити думку про те, що ніхто не може примусити іншого здійснити аморальний вчинок, потрібно застосувати такий латинський віслів:

- a) Ad turpia nemo obligatur
- б) Homo sum humani nihil a me alienum puto
- в) Testis unus, testis nullus
- г) Est deus in nobis

...

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Вид індивідуального завдання	Максимальна кількість балів
Виконання вправ, запропонованих у навчальному посібнику: Кудінова О.І. <i>Lingua Latina</i> (Латинська мова): Навчальний посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів. – Ізмаїл, 2015. – 72 с.	5
Виконання тестових завдань	5

Критеріями оцінювання роботи з виконання вправ, запропонованих у навчальному посібнику Кудінової О.І. *Lingua Latina* (Латинська мова) є здатність використовувати набуті теоретичні знання на практиці.

Критерієм оцінювання роботи з виконання тестових завдань є правильність обраної відповіді на тестове запитання.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

За правильну відповідь на кожне з 30 тестових завдань нараховується 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – 30.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Дисципліна передбачає наявність спеціального технічного обладнання (відео-проектор, ноутбук).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Звонська Л. Л. Латинська мова: [підручник для вузів] Л. Л. Звонська, В. М. Шовковий. – К.: Книга, 2003. – 680 с.
2. Литвинов В. Д. Латинська мова: [підручник для вузів] / В.Д. Литвинов, Л.П. Скорина. – К.: Вища школа, 1990. – 248 с.
3. Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.
4. Ревак Н.Г., Сулим В.Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів); Підручник; видання третє, стереотипне. – Вінниця: Нова книга, 2011. – 440 с.
5. Чемыртан К., Кучерова Е. Латинский язык. Учебник для студентов юридических факультетов. – Кишинев, 2000. 216 с.

10.2. Допоміжні джерела

1. Закалюжний М.М. Латинська мова. – К.: Либідь, 2003. – 368 с.
2. Кудінова О.І. *Lingua Latina* (Латинська мова): Навчальний посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів 1 курсу напрямів підготовки 6.020303 Філологія*, Філологія. – Ізмаїл, 2015. – 72 с.
3. Кудінова О.І. Пареміологічний підхід до навчання латинської мови у вишах // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2015. – Вип. 33. – С.101–106.
4. Кудінова О.І. *Tempus fugit, Lingua Latina manet*: к вопросу о роли латинского языка в современном европейском лингвокультурном пространстве // Cercetări actuale de lingvistică română. In memoriam I.Dumeniuc - 80 de ani de la naștere. – Universitatea de stat din Moldova. – Chișinău: CEP USM, 2016. – С. 268–274.
5. Кудінова О.І. *Lingua gentem facit: étude sociolinguistique du fonctionnement de la langue latine en Europe contemporaine* (Соціолінгвістичне вивчення функціонування латинської мови у сучасній Європі) // II Дунайські наукові читання: духовно-творча константа

морального розвитку особистості: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю педагогічного факультету Ізмаїльського державного гуманітарного університету (23 вересня 2016 р.). – Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМІЛ», 2016. – С. 183–188.

6. Кудінова О.І. Viva vox alit plenius: сучасні тенденції викладання латинської мови // Probleme actuale de lingvistică: Materialele simpozionului științific cu participare internațională, Chișinău, 15-16 mai 2015 in memoriam acad. Nicolae Corlăteanu. – Universitatea de stat din Moldova. – Chișinău: CEP USM, 2015. – С. 341–348.

7. Кудінова О.І. Латинська мова як фундаментальна дисципліна сучасної європейської філологічної освіти // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Ізмаїльського державного гуманітарного університету (15-17 жовтня 2015). Т. II: Філологія. Мистецтвознавство. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМІЛ», 2015. – С. 57–59.

8. Кудінова О.І. Поэзия М.Ю. Лермонтова в современных латинских переводах // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2016. Вип. 35 – С. 147–151.

9. Кудінова О.І. Латинські християнські тексти в парадигмі сучасної національної освіти // Філологічні діалоги: Збірник наукових праць. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2017. Вип. 4. – С. 88–97.

10. Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.

11. Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.

12. Пузиренко Я.В. Навчальні матеріали з латинської мови. Латинські вирази. Латинсько-український словник / Я. В. Пузиренко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2000. – 66 с.

13. Хоміцька З.М. Латинська мова. Підручник. – Х.: Право, 2004. – 256с.

14. Pavanetto C. Elementa linguae et gramaticae latinae. – Roma: Libreria Ateneo Salesiano, 2001. – 130 с.

15. Wheelock's Latin. Frederic M. Wheelock, revised by Richard A. LaFleur. – 7-th edition. – New York: Collins Reference, 2011. – 561 p.

10.3. Інтернет-ресурси

1. Латинський портал [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://linguaeterna.com>.

2. Licorpe G. Pourquoi le latin aujourd'hui? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.latinitatis.com/latinitas/textus/latin.htm>

3. Lexicon recentis Latinitatis [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/latinitas/documents/rc_latinitas_2004_0601_lexicon_it.html

4. Kudinova O. Ovid's Poetry of Romanian Period in Terms of the Reflection of Ethnopsychological Peculiarities of the North-Western and Eastern Black Sea Region // Journal of Danubian Studies and Research. – Galati: Danubius University Press, 2015. Vol 5 (№ 2). – С. 96–108 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/viewFile/2913/2468>

5. Kudinova O. Latin language in Gregory Skovoroda epistolary heritage // Journal of Danubian Studies and Research. – Galati: Danubius University Press, 2016. Vol. 6, No 2. – С.143–155. Режим доступу: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/3696/3913>

6. Kudinova O., Shuleshova J. Latin loans in French contemporary advertising: socio-cultural, linguistic and psychological aspects//Journal of Danubian Studies and Research, Vol 6, No 1 (2016). – P. 283-289. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journals.univ-danubius.ro/index.php/research/article/view/3513/3418>